

გაზეთი „მომავალი“ ღირს როგორც თფილისში ისე თფილისის გარეთ ერთი წლი 7 მან. ნახევარი წლით 4 მან. თფილისში 80 კაპ. თფილისის გარეთ 90 კაპ. პირველი ნომერიდან წლის ბოლომდე თფილისში 1 მან. 60 კაპ. თფილისის გარეთ 1 მან. 80 კაპ. სახელად გარეთ—ორჯერ მეტი იმაზე, რამდენიც თფილისში ღირს.

გაზეთის დაბეჭდვის ხარჯები: წიგნიდან—15 კაპ. უკანასკნელზე—10 კაპ. სა- მგლოვიარო განცხადება თითოჯერ საღამოს 4 საათამდე 3 მან. 4 საათის შემდეგ—მეტი. გაზეთის გამწვანება—მთა- ლოდ თვის პირველი რიცხვიდან.

ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდვები. დაბეჭდავი მკითხველები და კორესპონდენტები არ იმსახებენ და მათ შე- სახებ რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას არ კისრულობს. ერთი თვის ინახება მხოლოდ დღი წერილები და მოთხოვნები. წერილობითი პასუხისთვის საჭიროა საფოსტო მარკები. აღრესის გამოცემა თფილისიდან თფილისის გარეთ ღირს 80 კაპ. სხვა- გან—40 კაპ. ცალკე ნომერი ღირს ყველგან ერთი შაბათი. რედაქციის ადრესი: თფილისი, რუსის ქუჩა № 3.

საპოლიტიკო და სალიბერალური გაზეთი

„მომავალი“

გაზეთის უკვე-დღე, გარდა კვირა-უქმის მეორე დღეებისა

გაზეთი ღირს: როგორც თფილისში ისე თფილისის გარეთ ერთი წლით 7 მან., ნახევარი წლით 4 მანეთი. 1 ნომერიდან წლის ბოლომდე თფილისში 1 მ. 60 კ. თფილისის გარეთ 1 მან. 80 კ. თფილისში 80 კ., თფილისის გარეთ 90 კაპ. ცალკე ნომერი—5 კაპ. აღრესის გამოცემა ღირს 40 კაპ. (შეიძ- ლება მარკებითაც).

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველ რიცხვიდან.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კ.; საგლოვიარო განცხადება თითოჯერ საღამოს 5 საათამდე 3 მ. ხუთი საათის შემდეგ—მეტი. ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველდღე, დღის 9 ს. ნაშუადღ. 2 საათამდე და საღამოს 5—6 საათამდე. კვირა-უქმეებში დღის 11—12 საათამდე. რედაქცია ხელმოწერ- რელ წერილებს არ ბეჭდავს. დაუბეჭდავი მკითხველების არ იმსახებს და მათ შესახებ არავითარ მიწერ-მოწერას და მოლაპარაკებას არ კისრულობს.

რედაქციის ადრესი: რუსის ქუჩა, სახლი № 3, ზემო სართულში.

ფულით გადამოსახლება: თფილისი, რუსის ქუჩა, სახლი № 3, ზემო სართულში.

თფილისი, თიბ. „შრომა“, კალისტრატოვსკი. ცუღაძე.

წარმოდგენა 18. **ქართული თეატრი** აბოხიძე 7. **სუთხაბათი**, 26 ნოემბერი 1909 წელს წარმოდგენის წინ იმ. გომარათელი წაიკითხავს ი. ში- ლერის ბიოგრაფიას. ქართული დრამა. საზოგ. დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება

ი. ვ. შილერის დაბადების 150 წ. თავის აღსანიშნავათ

ყარაღები

ტრაგედია 5 მოქ. და 7 სურ. თარ. ავალიშვილისა.

მონაწილეობენ: ქ-ნნი: მ. მღვიანი; ბ-ნნი: ს. სვიმონიძე, ვ. გამყრელიძე, გ. გედევანიძე, ნ. გვარამია, ხარბილაშვილი, ი. ივანიძე, ი. იმედაშვილი-ხაშვილი, მურვანიშვილი, ვ. მატარაძე, ი. ყვიციანი, შ. საფაროვი, ვ. ურუშაძე.

დასაწყისი სწორეთ საღამოს 8 საათზე.

ადგილების ფასი: ლოკები 10 მ. 50 კ.-დან 5 მ.-დე; პარტები 2 მ. 50 კ.-დან 60 კ.-მდე; გალერეა 40 კ.-დან 20 კ.-მდე; მოწვევითაღის 40 კ.

მხადგობა წარმოსდგენთ: „ნერონი“, ტრაგედია კოსისისა, „სამეგრელოს მთავარი ლეონი“, „გიორგი III“, მთავარი რეჟისორი **ი. მახვილი**, რეჟისორის თანაშემწე **მ. შარვაშია**, დრ. **საზოგადოების ადმინისტრაცია**.

დილით: სადღესასწაფი წარმოდგენა დილით

კვირას, 29 ნოემბერს, 1909 წ. 8. **გაბუნია-ცაგარლის**

30 წლის სასცენო მოღვაწეობის აღსანიშნავათ დილით: გადანიღ იქნება დღესასწაული გუნდისა და ორკესტრის მისაღებით, შემდეგ მიულთაცვენი დაწესებულებათა, საზოგადოებათა და სხ. დახმარებით. გუნდი ქართულ ფოლკლორულ საზოგადოებისა და ორკესტრი **მ. შ. ფალიაშვილი** ლის ლობჯინაძის მიერ. დღის მილოცვათა შორის მომღერალი **ი. ა. სარაჯიანი** იუბილიარს უძღვრებს თავის ადრესს. დღის დღესასწაული დაიწყება 12 საათზე.

5. მ. გაბუნია-ცაგარლის მონაწილეობით ქართულ დრამ. საზოგ. დასის მიერ წარმოდ- გენილი იქნება: I „ორი ოპოლი“ მე-5 მოქ. დეკრისა, თარ. ა. ცაგარლის. II „დაძ- ცეული ოპოლი“ მე-3 მოქ. გ. სუნდუკიანის. III 5. მ. გაბუნია-ცაგარლის დღესა- სწაულის გადსახ და მთავარი ქართული მსახიობთა მიერ. IV „ხანუშა“ I მოქ. ა. ცაგარლის.

—**წმ წარმოდგენის მთავარი შემსრულებელი და აგრეთვე ფულით შემოწირულობანი გადამდებს** 5. მ. გაბუნია-ცაგარლის მახვილშვილების უხარულად სყოფელ ფონდის გასაძაფრებლათ **მ. შ. ფალიაშვილი** ფულით შემოწირულობანი უნდა გამოაჯანყოს სადღესასწაულო კომიტეტის სა- ზინადრის აქციისადრე შეტრეს იქ 20 წინაშეაღის სასახლეზე.

● **ბილეთები** იკიდება 29 ნოემბრიდან ქართული თეატრის კასოში

ქართ. დრამ. საზოგადოების გამგეობა და სადღესასწაულო კომიტეტი.

თფილისის კერძო საბავშვო

30 მუდმივი საწოდით და სმშობარო განყოფილებით. დაბ. არის ყოველ დღე გარდა მისიარულე ავადმყოფთათვის.

ქსენივის ქუჩა, საკუთარი სახლი, № 7, „მეტელოს“ სასტუმროს ახლოს, ტელეფონი № 590.

დაბადების 8. მ. შინაგანი და ბავშვ. ყოველ დღე, გარდა კვირისა 11—12 ს.

დავადარინი 8. ა. ნერვების და ელ. ორშაბ., ოთხშ., და პარ. 10¹/₂—11.

გუკო 8. ა. შინაგანი. შაბათს 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.

მომოქი 8. ს. შინაგანი. ორშ. და ოთხშა- ბათობით 9—10 ს.

პარონი 8. ა. კანისა და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2¹/₂—3¹/₂ ს.

მადლაშვილი 8. მ. შინაგ., სამშ. და შაბ. 10—12.

მანუჩიანი 8. მ. შინაგანი. ორშაბ., ოთხშ. და პარ. 1—2.

სამკურნალო პუნქტში მოწვევითი საკუთარი მკურნალობითი და ბაქტერიოლოგიური ლაბორა- ტორია, რომელსაც განაგებს ექიმი მ. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კ., საწოდები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაცია, კონსულტაცია, ელექტ- რონით წამლობა, მასაჟი, ყვილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და შეღავათიანი საფარით.

ვოგზლის კერძო საბავშვო

ღია ყოველდღე მისიარულე ავადმყოფთათვის. ვოგზის ქ., № 8; ს. ნიმიანიძის (ტელეფონი 696)

მ. ბ. შაბაძე კბილის ავადმყოფ. ყოველ დღე 10—11 ს.

მ. ბ. გომარათელი ყოველ დღე 2—3 ს.; შინაგანი და ბავშვ. ავადმყოფ.

მ. ბ. დ. დიხაძე ყოველ დღე 11¹/₂—12¹/₂ ს.; ოთხშ., ვენ. და კანის ავადმყოფ.

მ. ბ. მ. მელიქიძე ყოველ დღე; 1—2 ს.; დღითა და ქურბი. ავადმყოფ.

მ. ბ. ა. პომპიანი ყოველ დღე, გარდა კვირისა 12—1 ს.; ყვილის, ცვირის და ყურის ავადმყოფ.

საჭირო

ქუნდალ-ვაკეტებისათვის აგენტი

დ. ლანჩხუთი. პირობების გაგება შეი- ძლება თფილისში, ბორჯომის ქ. № 5, რუკიდან და აგრეთვე დ. სამტრედიაში ვოგზალზედ წიგნის შეკრები **ყარაღან კო- პალიშვილი** ათ.

თფილისის სასახლი თეატრი

საოპერო ამბ. ანტონ ვინევალის გამგეობით ღრეს თფილისის მე-3 გიმნაზიის მოსწავლეთა სასარ- გებლოთ, რომელიც წელს ამოაგებენ სწავლას 1)

2) **სამონაწილო განაშრომლება;** 3) **გაღების დივიდენდი.** მონაწილეობენ: ქ-ნნი ვიკსეშვილი, დევიდ-სობოლვა, მისურანი, ოსოვსკაია, შუგლიანი; ბ-ნნი: ბორისენკო, ბორისო- ვი, ველახოვი, კორნაროვი, მიკალაშვილი, სოკოლსკი, ანტონ ვინევალი, **დასახუნი** საღამოს 8 საათზე. ფასები საბუნებისა. პარასკევს, 27 ნოემბერს თფილისის ქალთა უმაღლესი კურსების მსმენელთა სასარგებლო 1 „**რიზოლიტი**“; 2 „**გაღების დივიდენდი**“. შაბათს, 28 ნო- ემბერს სპექტაკლ-გალა „სიყვარულის დამე.“ მხადგობა წარმოსდგენთ „სიმღერა გამარჯვებუ- ლი სიყვარულისა“.

მკერვალი ქალი

ვლებულად საკრავებს: ქალებისა და ბავშვების ტანისა- მოსს, აგრეთვე ყოველ ნაირ თეთრეულს.

აღრესი: გიმნაზიის ზერეულაკი, № 2.

კბილის ექიმი

ს. ვაძაყაძე

დილით მიიღება ავადმყოფები 11 საა- თიდან 2 საათამდის. საღამოს 5—7 ვე- რის დაღმართი სახ. 15.

კბილის ექიმი

ი. ვ. ჭანტუჩია

იღებს ავადმყოფებს დილით 8—9 ს. საღამოთი 3—7 ს. კვირა-უქმე ღრეს 9—1 საათ. ავკალოს № 71 (კირონი ქუჩის ახლოს).

დ. ქიათურაში კბილის ექიმი

ე. ლორის-მელიქოვი

ღებულად ავადმყოფებს დილით 10—2 საათამდე და ნაშუადღის 4 საათიდან 8 საათამდე.

ადრესი: გ. გაჩეჩილაძის სახლი, ვოგზ- ლის ახლო.

გათუვი რეინის გზის მკაფი

გადმოვიდა ჩემ ხელში, ამიტომ ვე- ხადებ რა, რომ შეიძლება ჩემთან შედგა ყოველ ნაირ ქართული და რუსული ბეჭდვითი სიტყვის ნაწარმოების, როგორც ავტომატობრივი, აგრეთვე სატახტო ქე- ლაქის ყურნალ-გაზეთებისა, წიგნებისა და საუკეთესო ღია წერილებისა. აგრეთვე ჩემთან მიიღება ხელის მოწერა გაზეთებ- ზე და გაზეთებში დასაბეჭდი სხვადასხვა განცხადებები, რომელიც დაუყოვნებლივ იქნება ასრულებული. ვინც ჩემგან თეიუ- რთა გაზეთს გამოაწერს, იმას გაზეთი ჩვენი ხარჯით თავის სახლში მიუევა სა- ქიროა გამოწერა—შეწყვეტის დროს ერთი კვირით ადრე განცხადება.

შეკფი ღია გვექნება მთელი დღის განმავლობაში

(10—5) **გამგე გიორგი მახარაძე.**

ავტომობილები

ვისაც სურს შეეცარიის საუკეთესო ავტომობილის ფაბრიკებიდან შეიძინოს ავ- ტომობილი, **ლანდო, კარეტა, კალიასკა**, ღია თუ დახურული, ოჯახისთვის თუ სა- ბიროთ.

ეტლი 5 ან 12 აჯაგანს და სხვა და სხვა მოგვართოს შემდეგი ადრესით: „Herrn Ben- dianise, Automobilfabrik «AJAX» A. G. Hirschengraben, 80 «Zurich».

რადგან ამ ცნობილ ფაბრიკაში ემუშაობ, შემოქმედის მსურველს ფაბრიკის ნაკლებ ფასში ვაყიდვინო.

დამატებითი ცნობები «მომავლის» რე- დაქციაში.

ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელი სა- მოგადგომის გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ კვირას, დეკემბრის 6-ს საშუალოდ ბანკში დანიშნულა

წლიური საზოგადო პრეზა

განსახილველი საგნება:

1. 1908 წ. ანგარიში.
2. სარევიზო კომისიის მოხსენება.
3. 1910 წ. საგარეულო ხარჯთაღრიცხვა.
4. მიმდინარე საქმეები.
5. ახალი წევრების მიღება.

კრება დაიწყება დღის 11 ს. (3—)

შემთხვევაში გადასცეს ქალაქის კომისიის.

(მარჯვნივ ტაშის ცემა).

სინაღონო დასკვნის უკეთეს წინა ორა- ტორების სიტყვებს და საჭიროთ სცნობს კანონ-პროექტის მუხლებრივ განხილვას.

6 საათზე სხდომა შესწყდა. სხდომა განახლდა 8 ს. და 54 წუთზე. თავმჯდო- მარეობს შილოვსკი. სინაღონო აღნიშ- ნავს შესწორებებს, რომელიც ცალ- ცალკე მუხლებში იქნება შეტანილი. ის ამბობს, რომ რუსეთის საკანონმდებლო დაწესებულებათა და რუსეთის მთავრო- ბის ურთიერთ შორის დამოკიდებულება არ შეიძლება შევადაროთ დასავლეთ ევ- როპის მთავრობათა დამოკიდებულებას, რომელიც სახალხო წარმომადგენლობაზეა დამოკიდებული. მოუწოდებს დუმას სე- რობული ყურადღებით მოეცუას პრო- ექტში საჭირო შესწორების შეტანას, რომ ამით მთელი ყოფილ იქნეს ის, თუ რამდენათ ესმოდათ დუმის წევრებს პრო- ექტის სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა და გათვალისწინებული ქონდათ ადგი- ლობრივი საჭიროებანი.

ფინანსთა მინისტრის ამხანაგი პოკო- ვსკი არ ჩერდება სინაღონის მიერ შეტა- ნილ შესწორებაზე და აღნიშნავს, რომ ჩვენი მთავრობა ვერასოდეს ვერ მოი- ხვევს ისეთ ნდობას ხალხისა, თუნდა მარტო გადასახადის საკითხში, როგორც ეს დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოებს შეუძლიათ, რადგან ისინი პირდაპირ და- მოკიდებულნი არიან სახალხო წარმომა- დგენლობისაგან.

გარასკი შენიშნავს, რომ საზოგოვი- ჩის და ტომოშკინის აზრის თანახმად, ცენტრალურ გუბერნიებს არ შეიძლება ის შეგარა დაეკისროთ, რაც პოლო- ნეთის მხარეს უნდა ჩამოშორდეს. ორა- ტორს გასაკვირლათ მიანჩია ის გარემო- გება, რომ ფინანსური მხრით შეერთებას მოითხოვენ სწორეთ ის პირები, რომელ- ნიც ყოველთვის სახელმწიფოს ერთი- ნობის მოწინააღმდეგე იყვენ.

ალექსევი ქასუს აძლევს სხვადა- სხვა ორაზრობა შენიშვნებზე. დასას- რულ აღნიშნავს, რომ გარასკი დიდ შე- ცდომას უშვებს, როდესაც 1903 და 1907 წელის ციფრებს ერთი მეორეში ურევს. ასეთი ციფრების არევიდან დას- კვნაც უაზრო გამოვლო ათევეს ორა- ტორი.

ლორს გავიკრებულა, რომ ორატო- რები საკითხის პრინციპილურ მხარეს არ შეეხებ და წვრილმანებზე კამათობენ. მო- კლეთ აღნიშნავს კანონ-პროექტის მნი- შვნელობას და აცხადებს, რომ 17 ოქ- ტომბრის ფრაქციამ ერთხმად დაადგინა შეუდგეს კანონ-პროექტის მუხლობრივ განხილვას და დუმას მოუწოდებს მხარი დაუჭიროს ოქტომბრისტა წინადადებას. სხდომა იხურება 10 ს. და 58 წუთზე.

დაკავშირება

(პეტერბურგის დეპუტათა სააგენტოსაგან) 24 ნოემბერი.

რუსეთი.

პეტერბურგი. შინაგან საქმეთა მსა- ნისტრომ მინისტრთა საბჭოში შეიტანა კანონ- პროექტი. კანონ-პროექტი მთავრობის, რომ საერობო დეპუტატების მოქმედება ბავრეულე- ბულ იქნეს დასავლეთ გუბერნიებზეა.

— **გაგზავნის** სამინისტრომ წინადადება შეიტანა მინისტრთა საბჭოში, რომლითაც წინააღმდეგა რუსეთში მისაწოდება მათას 1910 წლის საერთაშორისო გამოფენაში ბუე- ნის-არესში.

— **ფინანსურ** ოსტრეპტორიამ ტუგერა- ფით ცნობები მიადო ინვალისის, საფრანგე- თის და გერმანიის სხვადასხვა ქალაქებიდან აქტანტის ოკუპანში ავარდინა სამხედრო ატანისაგან, რომელიც დაწყებულია დამთ 21 ნოემბერს, რომელიც გამოუქვეყნა მოულოდ- ნელოთ განხილვ „გაგაფის“, რომლის სიარ- მე ზოგაერთ ზღვის ზარ ქალაქებში უდრდა 715 მილამეტრს სიძისისს. გამაინარე- ბული ქარის სიდიდურ იმავე ქალაქებში უწ- გენება 9 „ბაღის“. ქარისხალი განაგრძობ- და მოქმედებს მთელს საფრანგეთში და გერ-

მანიაში, მოწყვეტა დახის ნაწილი, გადავიდა სკანდინავიის სსრკ-ის ნაწილში...

მოსკოვი. დამთავრდა კანონების მადრი. მოიტარეს 69 რეგულაციები...

სიზარანი. ერთმანეთს დაეჯახა ორი საქონლის მატარებელი ზურთი...

პეტერბურგი. ხელმწიფემ უმაღლესით ბრძანება გააკეთა გერმანული გარეგანი...

გაზეთებში მოთავსებული ცნობა, თითქმის სრულია შტურმის თანამართლებით...

ბერლინი. რეისტრში სიგელ-დემონსტრაციის შედეგად შეიქმნა კლასის სახელმძღვანელო...

თავისუფალ მოხარებას რეისტრში წინადადება შეიტანეს კლას-ფორმისად...

უკანასკნელი უოსტა

მიწის-ძვრა. სტამბოლიდან მიღებული ცნობებით ქალაქ ბიზანსში დიდი მიწის-ძვრა მოხდა...

უთანხმოება სამხედრო კავშირში. საბერძნეთის აფიცრთა სამხედრო კავშირის ბევრი წევრი...

რუსეთი

მაქსიმ გორკი. „რუსეთი სლოვანი“

რედაქცია 17 ნოემბერს დეპუტატთა შეკრებას მაქსიმ გორკის გაცნობით...

ლუბის ს. დ. ფრაქციის დეპუტატები მოწოდებენ...

ტერორი უკლაში. აზოვის ვაჭრთა გინაზიის სამდგომო სჯულის მასწავლებელი...

განჩინება და დატუსაღება. ამ დღეებში პოლიციამ კიევი ორსამდე ბინა განჩინა...

მარკოვი 2 და მუშები. 16 ნოემბერს სხდომაზე მარკოვი მეორე დღის ტრიბუნაზე...

სტუდ. გილევიჩის თავი ჩამოიხრჩო. როგორც უკვე ვიცით, ცნობილი ინჟინერი გილევიჩის ძმა...

ტრიაკის. გილევიჩის კედელზე ლურსმანი მიუქცია...

მემარჯვენეთა შეერთება. ღუმის და სახელმწიფო საბჭოს მემარჯვენეთა ფრაქციებს...

ლუბის მონაწილე. ღუმის სხდომას დაესწრენ ღუმის მონაწილე გურკოვი...

საზღვარ-პარტი

ბიუჯეტის განხილვა ინგლისში. ლორდთა პალატამ მიიღო ლორდ ლანსლოუნი...

მინისტრ ასეციის სათემო პალიატაში აპლოდისმენტებით შეხვდნენ...

ინგლისის პრესა ლორდების მოქმედებას სასტიკად კიცხავს. „ტიმისი“ იმ აზრისაა...

„დიდი ხრონიკე“ ლორდების მოქმედებას თვით მკვლელობას უწოდებს...

„მორინგ ლედერი“ გაიძახის: ლიბერალები იარაღს არასოდეს არ დაყრიან...

ს. დ. კანდიდატურა რეისტრში. სოციალ-დემოკრატებმა რეისტრის ვიცე-პრეზიდენტის...

აფიცრების სიკვდილით დასჯა. ენკისთვის შუა რიცხვებში ჩერნოვოლის რაიონში...

ახალი ამბები

სახალხო უნივერსიტეტის გახსნის სხდომა შესდგა...

მინისტრ ასეციის სათემო პალიატაში აპლოდისმენტებით შეხვდნენ...

ინგლისის პრესა ლორდების მოქმედებას სასტიკად კიცხავს. „ტიმისი“ იმ აზრისაა...

„დიდი ხრონიკე“ ლორდების მოქმედებას თვით მკვლელობას უწოდებს...

„მორინგ ლედერი“ გაიძახის: ლიბერალები იარაღს არასოდეს არ დაყრიან...

სახელმწიფო დამა.

კამათი პიროვნების ხელშეუხებლობის შესახებ.

სტენოგრაფიული ანგარიშიდან. გეგმატორი ბ. ბ. სახელმწიფო დამის წევრია...

ლომა ანიკებს პიროვნებას უფლებას თავისუფლად იცხოვროს, თავისუფლად იარსებოს...

პიროვნება ჩაკლან, რომ პიროვნებაში თვითმოქმედება მოსპონ, რუსეთის რომელიმე...

ბულიყო ჩვენში თავისუფლება პიროვნებას ბისა და მისდამი პატივისცემა...

რუსეთში პიროვნების ხელუხლებლობა არსებობს, მაგრამ არსებობს მხოლოდ ერთი მუქა...

ნიმე წერილში საკითხების გარჩევის შემდეგ საბჭოში ირჩიეს კომისიები: სამოსწავლო, სამიწად-მოქმედი და იურიდიული. გაირჩა აგრეთვე 1910 წ. ხარჯთა-აღრიცხვა. შესცავლეს ხარჯთა-აღრიცხვის ერთი მუხლი ე. ი. დასაფასებელი გადასახადი 700,000 მ. განსაზღვრეს.

პოლიციის მხარე განკარგულება მიახდინა, რომ მორიგეობის დროს მეზობლები ერთად არ იკრიბებოდნენ ქუჩაზე სალაზიანდაროთ.

დანაშაულები რიცხვი. ოქტომბრის განმავლობაში თფილისში მოხდა 150 დანაშაული. ამ ხნის განმავლობაში დაუპატიმრებიათ 184 ბოროტ-მოქმედი.

სამოსწავლო კომისიის სხდომა. ქალაქის სამოსწავლო კომისიამ დაკმაყოფილა სახელმწიფო დირექტორის თხოვნა იმის შესახებ, რომ უქმეებზე სხენე-ბულ სკოლის მოსწავლეებს, სახალხო სახლში წარმოდგენის განსაზღვრავა ერთი დღით სარგებლობა შეეძლოთ. ამავე სხდომაზე კომისიამ შეამარჯვინა სახელმწიფო სტატისტიკის დაწესებულება, ა. მანასიანს და მ. გარბენკოს.

ქუთაისის გუბერნატორმა ნება დართო იოსებ კაკაბაძეს წაიკითხოს სხვა დასხვა სააბრეშუმო ადგილებში ლექციები ჩვენს მებარე შემოგზავნაზე. (ფ.)

საზოგადოებრივი კვლევების საერთაშორისო ენის კონგრესი. კავკასიის საზოგადოებას განუზრახავს კავკასიის სხვადასხვა კუთხეებში ამ საზოგადოების ფილიალების განყოფილებების გახსნას.

2 ლექცია. მომავალ კვირას, სახალხო სახლში, ტრატომიანი ლექციის წიკითხავს „კოპერნიკის გზაზე“. ამავე დღეს სპილოტი ლექციის წიკითხავს სახალხო უნივერსიტეტის სასარგებლო: „ახალი დინასტია 1613—1683 წწ.“

ქალაქის სამოსწავლო კომისია გამოსათხოვარ სახლის უმართავს სახალხო სკოლების ინსპექტორს პოგორელოვს.

სასამართლო. გულში, 23 ნოემბერს, სამხედრო-საოლქო სასამართლომ გაიჩინა საქმე გ. ენუქიძისა, რომელსაც ბრალად ედებოდა პოლიციელის პასენკოს მოკვლა და ბოქაულის თანაშემწის მოკვლის განზრახვა 1907 წელს 21 მარტს. სასამართლომ ბრალდებულნი გამართლა. ბრალდებულს იცავდა ნაფ. ვეჭოიის თანაშემწე ივ. კაჩუხოვი.

კავკასიის მეურნეთა სიესის მეთრე სხდომა. ორშაბათს, 23 ნოემ-

ბერს შესდგა. სხდომას სიესის წევრნი დაკლებით დაესწრნენ. თავმჯდომარეობდა ა. არგუთინსკი-დოლოგოვსკი. წიკითხულ იქნა მდებარე მდებარეობისა და სკოლის მომსახურების სეკციათა დადგენილებანი, რომელნიც სიესის მიერ თითქმის ერთხმად იქნა მიღებული. სიესის აგრეთვე ერთ ხმა მიიღო საორგანიზაციო ბიუროს წინადადება, რომ მეურნეთა სიესის ყოველ სამ წელიწადში ხდებოდეს, ე. ი. შემდეგი სიესი 1912 წელს შემოდგომაზე მოხდებოდა. საკრედიტო-საკოოპერაციო და განათლების სეკციების დადგენილების შემდეგ სხდომაზე მოხსენიეს და დადგინეს ინახულონ თფილისის საბერეშუმო სადგური. შემდეგ სხდომაზე ტრატომიანი წიკითხავს მოხსენებას დასავლეთ ევროპის კოოპერაციების შესახებ. სხდომაზე არც ერთი საკითხის შესახებ კამათი არ ყოფილა.

იურიდიული საზოგადოების წევრთა კრება პარსკვეს, 20 ნოემბერს მოხდა. კრებას 27 წევრი დაესწრა. საზოგადოების ხაზინადრმა კრებას გააცნო შემოსავალ-გასავლის ანგარიში. წარსულ წლის 20 ნოემბერს კასაში ყოფილა სულ 144 მ., საწევრო ფული შემოსულა სულ 120 მ. 47 წევრიდან შემოუტანია მხოლოდ 24 წევრს. შედარებით წარსულ წლებთან, წელს უფრო მეტი სხდომები მოუტანიათ. 8 რეფერატი წაუკითხავთ. გამგებობის თავმჯდომარეთ ერთხმად არჩულ იქნა ისევ ე. ლ. ლემერმანი. შემდეგ ამისა პ. მ. დოლუხანოვმა მოხსენება წაიკითხა „ავტორის უფლების“ შესახებ. დოლუხანოვი „ავტორის უფლების“ ახალ კანონ-პროექტს იცავდა. მოხსენებამ დიდა კამათი გამოიწვია, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს ს. ჯაფარიძემ; გ. გვახაია, ი. ყორგანოვმა და სხვ. გ. გვახაიას მოხსენება-ლომბროზის შესახებ უდროობის გამო გადაიდო.

საზოგადოებრივი საქმიანობა. დამით, 21 ნოემბერს, 5 ბოროტ-გამზრახველი შევიდა რკინის გზის სადგურ აკიუროკ-ჩისი-გარან-ის მხლობლობა რკინის გზის სადგურში, მოსამსახურე სვეტზე მიაკრეს და ცოლი გააუბატოურეს. წიადეს რაც რამ ებადა საბრალო მოსამსახურეს და მიიძალენ. გულში პოლიციამ სამი ბოროტმოქმედი შეიპყრო.

ავიატორ გაუხსნან დეპუტატი მიიღეს, რომ თფილისში ის ჩამოვი იანერის დამდეგს, ან თებერვლის პირველ რიცხვებში და ბლერიოს ჰაერობლანზე მაშინ აფრინდებდა.

ექსცესებს, რომელიც საზოგადოების ზომიერ წრეებს დააზინებდა და მთავრობას საშუალებას მისცემდა საზოგადოების ლიბერალური მისწრაფებისათვის ბოლო მოეღო. სხვათაგან რომ ვთქვათ, დროებითი თავისუფლების გამოკვეთებას უყურებდნენ, როგორც საშუალებას, რომელიც სიზოგადოების მოლოდინს გააძრუებდა და ძველ წესწყობილებას განამტკიცებდა. ამას ვამბობდით ბატონო დუმის წევრო, ჩვენ სოციალდემოკრატები სახალხო კრებებზე, მიტინგებზე, პრესაში და ყოველგან, სადა ჩვენი მოწინააღმდეგე კონსტიტუციონალისტების წინააღმდეგ გვიხდებოდა გამოხატვა. საზოგადოებრივ ძალეებს ჩვენ მუდამ ვარწმუნებდით, რომ კონსტიტუციონალური ილიუზიები არ გაყოლოდნ და მთავრობის დანაპირებები სინამდვილეთ არ მიედოთ და ახლა, როდესაც ჩვენი მოწინააღმდეგე კონსტიტუციონალური ილიუზიების გატეხილ გობთან დანან (მარჯვენე სიცილი), მათაც ჩვენთან ერთად შეუძლიათ აღიარონ, რომ დაპირებული თავისუფლებები აღარც ერთი აღარ მოგვებოება, პირიქით, ჩვენ რამოდენიმეთ უკანაც დავიხიეთ არა თუ იმ დროსთან შედარებით, როდესაც გრ. ვიტემ თავისი მოხსენება დასწერა, არამედ ნეტარსხენებულ პლევის დროსთან შედარებით.

მე უკვე ვსთქვი, რომ 17 ოქტომბრის მანიფესტის შემდეგ მთავრობამ შეიმუშავა მთელი რიგი ღონისძიებები წესები, რომლითაც აშკარა არდევდა 17 ოქტომბრის მანიფესტით დანაპირებს და მოტყუებულ ხალხს მხოლოდ პოლიტიკური ნასუფრალით უნახინდებოდა, მაგრამ ჩვენ მთავრობას ხალხისთვის ესეც კი შეშურდა და ყოველი ფხის გადადგამაზე ამ უმნიშვნელო ნაბოძარს თვითონვე ზღუდავდა ახალ-ახალი განმარტებების სახით. განა საჭიროა, ბ.

დიდუბის მცხოვრებლებმა თხოვნით მიმართეს ქალაქის გამგებობას, რომ დიდუბეში ბაზრობა დაეარსნ.

მინდვრის თავგები. კავკასიის საუფლისწულო მამულების ინსპექტორმა თფილისის გუბერნატორს აცნობა, რომ სხენებულ მამულებში, გორისა და დუშეთის მაზრებში მინდვრის თავგები ძალიან გამრავლებულან. ამიტომ საჭიროა სპეციალისტი, რომელიც თავგებთან საბრძოლველ საშუალებებს გამოახსავსო.

ნამესტნიკის თანაშემწეს ვატიციის განზრახვა აქვს ინახულოს სარქვევები, ბაზრობა და ერთი სიტყვით ის ადგილები, სადაც საქმელებს ამზადებენ.

ახალი ურნალი. ახლო მომავალში თფილისში გამოვი ყოველ-კვირეული ქართული ურნალი „ალია“ გ. დიასამიძის რედაქტორობით.

ექსკურსია. სამრეწლო სკოლების მასწავლებელ ქალთა ექსკურსია მოსკოვში და პეტერბურგში არ შესდგება. ექსკურსია საშობაო უქმეებზე უნდა მომზადრიყო.

ბოზარჯიანის თამბაქოს ქარხნის მკაფაფიება განყოფილების მუშებმა თავიანთ შიდას შეკრებეს სეკრეტარს ჯედედის ოჯახის სასარგებლოთ სუთი მხეთი. შემომწირველთა სია: გ. გარშიშაშვილი, ნ. გურციანი, ა. დიასამიძე, გ. ალექსიანი, B. Клеманский, ს. ხარაშვილი, თ. თაყაი, ბ. ბეკაძე და სხვ. თითო მახა; ჯ. ანანია, კ. ბეკაძე, ტ. დამხურავე, გ. სურაძე, ს. კეკელიძე სამ-სამა შურა; II. ОМШЕВСКИЙ 30 კ., გ. ანდრეოვი 30 კ., გ. სარუშვილი 10 კ., II. П. 10 კ., ჯ. მკერდველი 25 კ., Степанъ 25 კ., გ. ჯორჯაშვილი 65 კ., M. III. 50 კ.

შეცდომის გასწორება. წარაღმა: ცოტა რამ დეფინიცი ვთარებაზე, „მომავლის“ 54 №-ში სწერია: 1-ე სვეტის მე-2 სტრიქონზე და ფაქტა—უნდა იყოს: და ფაქტა. მე-2 სვეტის 7 სტრ. ქვ. არსებაში—არსებას. 3 სტრ. ზეგ. მავსედათ—მიხედეთ. 5 სტრ. ზეგდან განსებში ხანდახან სწერია—პირდაპირ სწერია... სტრ. 14 ზეგ. ქვეთ—ქვეს. 3 სტრ. ქვ. დან—მარ. 55 ნომერში სწერია სტატიის ბოლოდან მე-4 სტრ. მას განსერტაში იცავს—მის განსერტაში იცავს. 56 ნომერში მე-2 სვეტში ზეგ. 23 სტრ. ლეიური ტაქტაჟა—აქიური ტაქტაჟა. 25 სტრ. თვისებათ იქცა—თავსებათ აქცია. ამ წესდადების ბოლოში ვთარებათ ნაშინა ზეგ-მეტა. სტრ. 42-ში სწერია: მტერს უცახსებენ—მტერს უცახსებენ.

სურათი

(ახლო წარსულიდან.)

I
ზამთრისაგან დაიარსებულს, შეების მწყურვალ დანატრულს, უმელო ცრემლების მღერვლო, მოველინათ განთიადი, სანეტარო ღღე დიადი! ცით მნათობი სხივებს აფრქვევს ძირს ქვეყანას საღამს აძლევს. აყვავილდა მშურალოთ მხარე, გადიფურჩქნა, გადიშალა; ახმაურდა არე მარე, საარსებო იგრძნო ძალი! ობლათ აღზრდილ მინდვრის ყვავილს, აულია მალა თავი; აღარ ისმენს ყვავთა ჩხვილს ნანას უმდერს მას ნიავი! ზურმუხტოვან ტურფა მდღეოს, ღღემდე ჩამქნარ უსახელოს; ნელი სიო ნახათ არხვეს, ცაც სიაშით ცრემლებს აფრქვევს.

II
ქრიაშული მზიარული, და ქიქიკი ფრინველების; ზეფთაქვს გული, ღღემდე კრული. ტბილ-ზეგსური განახლებიან ზეცას სწვდება, და დიდება, ბუნების ღმინს უერთდება. ვარდის ბუჩქნარს ნახ, ხმა ნარანარს მგოსანი ქნარს ეზიო უტერს. იქ შაშვი სტვენს სატრფოს აღხენს, სიამეს ჰვენს ქებას უმღერს; აქ კი, სურნელს ველს; მკერდ მრხვევლს ოცნების ფიქრთ შემომსვევლს დაპქრის მინდვრის ნიაგით მკვირცხლ-მერცხალი, ტბილ ჰქვი-ჰქვი“-თ; ცის ცვარ ნაში დანაპური დაფერილი ოქროს სხივით;

თრთის... კანკალბის... და ბრქვილიაღბს... უცხო... ძვირფასი აღმასივით.

საოცნებო მაღალ მთაზე, სულით მნათი, სიკეთისა და ალტკებით დაბოლო ბარზე გადაყურებს ტბილ მგოსანი! აღარა გრძნობს გულის ტკივილს ტანჯვასა და სივაგახსეს; აღარც ისმენს ხალხის ჩივილს შუქი უკრთის მღმარ სახეს. დიდხანს ტრფობის მონაწყური, შვებით მთვრალი ვით ბუღბული; ჰყონსავს ვარდსა გულ-გადაშლილს ნეტარებით უზგერს გული დასამღერათ მან ფანდური მყის ხელთ იპყრა... სიმებს დაშლის, მართვა უწყო... და რა მორჩა, ვით მგოსანი ჩვენი გოჩა, ახმატბილდა, ნახათ ხელი გაპკრა მკვეზარ ჩანგის სიმებს; მნენათ იქცა გარს ყოველი და ყურს უგდებს ზეციურ ხმებს. იქვე ახლოს ტყის ნაპირას, ნაკადული მიჩქრიაღბს; ტურფა იას, ბუჩქის ძირას, შეფუებით რწყავს, შესტრფილებს... ტყის შრიალი, წყაროს დენა, ფრინველების უცხო სტვენა, მშურალ ხალხის აღმადურენა, ვიშ... ღხენა... ქვეყნის ღხენა...

გ. ქუჩაშვილი.

წერილი სპარსეთიდან

მამედ-კულის მიერ ერთგულების აღიარება მიუზი სულთანის წინაშე.
მიუზი სულტანი (სამხ. მინისტრის თანაშემწე) თავისი ლაშქარით 6 ნოემბერს შევიდა სოფ. ხანაგაში, რომელიც 20 ვერსის მანძილზე დაშორებული არდებილზე, აქ, რადგანაც მოსალოდნელი იყო თავს დასხმა ცნობილი მახსენების წინამძღოლის მამედ კულის მიერ, სარდარ მიუზი სულთანმა მისვლისთანავე, გორებზე სამთო ზარბაზნები დაამზადა, ბარკადები ააგო და სოფლის გარშემო ცხენოსანი მცველები დააყენა. საღამოს მამედ-კულისაგან კაცი მოვიდა სარდლთან და გადასცა მას, რომ მამედ-კულის მოსკლა უნდა მასთან მოსალაპარაკებოდათ. სარდლმა თანხმობა განაცხადა. მეორე დღეს, დაახლოებით 11 საათზე ცოტა მოშორებით სოფელზე, გორაკზე გამოჩნდა ცხენოსანი რაზმი, რომელსაც წინ მოუძღოდა არდებილის

თავგანწირულმა ბრძოლამ მთავრობა იძულებული გახადა ცოტა რამ დაეთმო. 17 ოქტომბრის მანიფესტში ჩვენ შემდეგ მნიშვნელოვან სიტყვებს ვკითხულობთ: „მივიანიკოთ მცხოვრებთ მოქალაქობრივი თავისუფლების, პიროვნების ხელშეწყობის, სინდისის, სიტყვის, კრების და კავშირების თავისუფლების საფუძველზე“, მხოლოდ გრავ ვიტეს უქვემდებარდომილს მოხსენებაში, რომელიც მანიფესტთან ერთად გამოქვეყნდა, ნათქვამი იყო, რომ მთავრობის მზრუნველობის საგანს შეადგენს სამოქალაქო თავისუფლების ცხოვრებაში პრაქტიკული განკარგვა. ამ მიზნით მთავრობის მოქმედება სახელმძღვანელო პრინციპით აღიარებული იყო: 1) პირდაპირი და გულწრფელი განმტკიცება მნიშვნელოვანი სამოქალაქო თავისუფლებისა ყოველ სფერაში და ამ თავისუფლების გარანტიების დაწესება; 2) განსაკუთრებული მდგომარეობის მოსპობა და 3) რებრესიული ზომების გაუქმება, მაგრამ ყოველივე ეს ბატონებო, მხოლოდ ლითონი სიტყვები აღმოჩნდა დათმობანი ხანგაძლიერ არ გამოდგა. (მარკოვი 2: საბუნდორო) 1905 წ. ოქტომბრის დღეებში გონება დაზნეულმა მთავრობამ ეს პირობები დაპირებანი იმისათვის გამოაქვეყნა, რომ პირველი შემთხვევის თანავე ისინი უკანვე წავდო. აი ჩვენ ვიდევაც ვხვდებით, რომ 17 ოქტომბრის მანიფესტის გამოკვეთებასთან ერთად მთავრობა იმუშავებს ზომების მთელ რიგს, დროებით წესების გამოცემისათვის, რომლითაც 17 ოქტ. მანიფესტის დაპირებანი სრულიად ქარწყლდებოდა. ჩვენ შეხედულებას მოწოდებს გასულ წახეხულში ვახეთ რმატენში“ გამოქვეყნებული ინტერვიუ, რომელშიც ნათქვამია, რომ გრ. ვიტე მურყუველ მოქალაქობრივ თავისუფლების გამოკვეთებას მხოლოდ იმიტომ აჩქარებდა, რომ ეს გამოიწვევდა

დუმის წევრო, ჩემი შეხედულების სინამდვილის დამტკიცება? განა ჩვენში 4 მარტის კანონი ხორციელდება? მე აქ არ მოვიყვან იმ მრავალრიცხოვან ფაქტებს, რომელიც ჩემ ხელთ არის ამ საგნის შესახებ, მხოლოდ ვაგახსენებთ, როდესაც ერთი წლის წინათ ჩვენ ერთხმად მივიღეთ შეკითხვა პეტერბურგის გრადონაჩალიკის უკანონო მოქმედების შესახებ, პროფესორ პოგორინის ლექციის გამო, ჩვენ მეორე დღესვე გვიპასუხეს, რომ გრადონაჩალიკი მოქმედებდა არა 4 მარტის კანონის მიხედვით, არამედ გადღიერებული დაცვის წესების თანხმობით. ან და ავიღოთ 1905 წლის წესი კავშირების შესახებ. თქვენ იცით, რომ პირველი თავისუფლების სისის დაბერვისთანავე ურიცხვი პროფესიონალური კავშირები აღორძინდა. ყოველ ცოტათი მანიც კულტურულ ქვეყანაში ამ ფაქტს საიმოვნებით და თანაგრძნობით შეხვდებოდნენ. ჩვენში კი სულ სხვაა. პროფესიონალური კავშირების დღევნის შესახებ, ამას წინათ განხილულმა შეკითხვამ, მიუხედავად მემარჯვენეთა ყოველგვარი ცბიერებისა, ნათლათ დავესურათა ის უფლებებრივო მდგომარეობა, რომელშიაც აღმინისტრაციის პრ. კავშირები ყავს ჩაყენებული. ჩვენში გადღიერებული და განსაკუთრებული წესების ძალით იხურება ისეთი საზოგადოებანი, რომელნიც 20—30 წელია, რაც არსებობენ. თქვენ ამას წინათ წიკითხავდით ცნობას, რომ ხარკოვში იხურება წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება, რომელიც რამდენი ხანია არსებობს და არავის ქკუში არ მოსვლია მისთვის მავნებლობა და მთავრობის ინტერესების საწინააღმდეგო მოქმედება შეეწამებინა.

ანი ავიღოთ დროებითი წესები ბექდითი სიტყვის შესახებ. ამათ ხომ საერთო არაფერი არა აქვთ ბექდითი სიტყვის

და მასზე პასუხის გაცემა, რომ თქვენ წინაშე მთავრობის პოლიტიკური მოქმედების ხასიათი და დაფარული სარჩული მთელი თავისი სიშიშვლით თვალ წინ გადაგვეშალოს. ჩვენ არა გვაქვს კრებების თავისუფლება, მაგრამ მით სავსებით სარგებლობს ქეშმარიტ რუსთა კავშირი, ეს ყოველ შემთხვევაში მავნებელი ორგანიზაცია, (მარჯვნივ: ფთხილათ, გაიყვანეთ. ხმაურობა) ეს მუწუკი ჩვენი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია (მარცხნივ ტაში, მარჯვნივ ხმაურობა; პურიშკევიჩი ადგილიდან: კავკასიელი მაიმუნო). თავმჯდომარე. სახელმწიფო დუმის წევრო გეგეპკორო! თუ სხვები ვერ იკავებენ თავს, მე უმორჩილესათ ვთხოვთ თქვენ მანიც შეთავაზოთ ლაპარაკის დრო თავი (ხმაურობა). გეგეპკორო. მე ვლაპარაკობ, განა რუსთა ხალხის კავშირი (ხმაურობა), მე აღარ ვინმარ განსაზღვრებისათვის ეპიტეტებს, განა ქეშმარიტ რუსთა კავშირებს აკრძალული აქვთ სადაც და როდესაც უნდათ კრებები გამართონ? განა ზომიერ მემარჯვენეთ საშუალება მოსაბოლი აქვთ კრებები გამართონ და თავიანთ ამრჩევლებს მოქმედების ანგარიში წაუკითხონ? არა, მათ ეს საშუალება არა აქვთ მოსპობილი. ჩვენ ბექდვის თავისუფლება არა გვაქვს, შავაზმულ ორგანიზები კი თავისუფლათ, დაუსჯელათ გამოდიან მიუხედავად იმისა, რომ ამ ორგანიზების ფურცლები ყოველ დღე სავსე ცილის წამებით, სიტყვით, ინსინუაციით და სხვა ამ გვარი ტალობით, თქვენ იცით, ბატონო დუმის წევრებო, რომ ეს ასეა (ხმები მარცხნივ: ვიკით, მართალია). ჩვენ არა გვაქვს კრებების თავისუფლება, მარა განა ვინმე სდევნის შეერთებულ თავადაზნაურთა საბჭოს და სხვა შავრაზმულ კავშირებს? (მარცხნივ ტაში) (დასასრული იქნება.)

